

ΑΝΕΜΟΜΑΖΩΜΑΤΑ

1

Μιά κοπέλλα λιγερή,
δίχως πάντα να σαστίση,
δεν μπορούσ' η καπερη
δυο λογάνια να μιλήση.

Μουπ' η θειά της, μ' άπονιά,
—νάλλιο τόχω να μη ζή,
πάρα δώ στη γειτονιά
να 'τή βγάλουνε χαζή!

—Θά το γίανω το φτωχό
το κορίτσι σου, κερά μου,
μόνο φέ' το, μοναχό,
στη μικρή την κάμαρά μου.

Το κορίτσι το καλό
κάθετ' ηουχο στην κόχη...
τά ματάκια του φιλω
και αυτό... δέ λέει όχι!

'Απ' τα μάτια το φιλλ
το πηγαινω στα χειλάκια,
κι από κεί, σά δέ μιλεϊ,
στά ξανθά του τα μαλλάκια.

Τί να πώ! η ντροπαλή
κοπελλούδα, που δεν κραινει,
με το τρίτο μου φιλλ
και κουφο θά ξεκουφαινει!

Με το τέταρτο, με τάλλα,
η ανήξερη σε όλα
ξέρει και τα πιό μεγάλα,
γίνεται η πιό μαριόλα!

2

'Ο δέσποτας δ δόλιος
γυρεόντας ν' άγιάση,
ποτέ του μ' ηουχία
δεν πήγε να πλαγιάση.

Τά μιση και τά πάθια
του κόσμου ουλλογιώτανε
λές έπεφτε σ' άγκάθια
και διόλου δεν κοιμώτανε!

'Ερχότανε η μέρα
μά όλα ήσαν μαύρα
άγνάντευε δλουθε
της κόλασης τη λαύρα

και άρχισε μενάποιες
και προσευχες να κίνη,
μά λίγο απ' τη νήστεια
δ μαύρος να πεθάνη!

Μιά μέρα—δεν το ξέρω
πώς έγινε το θάμα—
το δέσποτα το γέρο
τόν είδαν... άλλο πρᾶμα!

Δεν έκλαιγε σάν πρῶτα,
πνιμένος μέσ' την έγνοια
γελοους, τραγουδοους,
σά νᾶκουφε τά γένεια!

Και λένε πώς μολόγος
κρυφά στόν Παπαγιάννη,
πώς βρήκε τόν παράδεισο
κρυμμένο... στό φουστάνι!

3

Τάχα το φεγγάρι
έχει τόση χάρη
δοση η ματιά σου;
Μήπως το λουλούδι
ύσπρο μ' άγγελούδι,
έχει τη θωριά σου;

Μήπως τ' άηθονάμι
μ' ένα σου λογάνι,
φως μου, δέ σπαίνοι;
Μά και την ταινίδα
κίτρινη την είδα
μπρός σου, δέ σου βγαίνει!

Μ' δλη σου τη γλύκα,
μ' όλο σου το νάζι,
ώϊμε! που σε βρήκα
κ' έπαθα μαράζι!

4

Σύρε και χάσου άρχοντιά
με τα χρυσά στολίδια!
Ζήσε, καυμένη λεβεντιά,
με γέλοια και παιγνίδια!

Τά κορίτσια τά καλά
δ καθένας τά φιλω!
'Οξω, μωρέ, κακή καρδιά
κ' η νηότη μας άνθίζει
φέρτε να πιούμε, βρε παιδιά,
κι ο κόσμος δς γυρίζη!
Κρασάκι ρετινάτο
με κάνεις άνω κάτω!

JUDAS ERRANT

ΦΙΛΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Πόλη, 8 του 'Απρίλη 1905.

'Αγαπητέ μου φίλε,

... Μιά μέρα ήμουν στο βαπόρι. Και στο χωστό, που κάθουμουν κρυμμένοι για ναποφεύγω τις μπατσιές του άνε μου, με διακρίνει ένας καλός μου φίλος. Δεν μπόρεσα να καταλάβω τι τρέχει, γιατί χαρά μεγάλη ζουγραφίστηκε στο φίλου μου τα μάτια. Σάν νᾶλεγον ότι απ' το Θεό ήν το ζητούσα δέ θα σέβρισκα τόσο σύγκαιρα. Με πλησιάζει και βγάζοντας θριαμβευτικά απ' την τσέπη του το φύλλο της ήμέρας—έίχασα να σου το πω από τα πριν ότι οι έφημερίδες μας εδώ δεν έχουν διαφορά άναμεταξύ τους και γιαυτό δέ θα σου σημειώσω τα όνόματά τους—, φρέσκο φρέσκο, με την μυρωδιά άκόμη του τυπογραφείου και της έπιστημότητας, μου δείχνει έναν τίτλο αρκετά τρομαχτικό: «'Ο De Amicis περι Γλώσσας.—Συμβουλαί έξ 'Ιταλίας». Σκιαχτηκαί 'Ο De Amicis, ο δημοτικώτατος συγγραφέας της 'Ιταλίας, ο χαριτωμένος δηγηματογράφος του στρατιωτικού βίου, ο φημισμένος περιηγητής και περιγραφίας των Πρωτευουσών, δημοσιεύει γλωσσικό άρθρο! 'Η δική μας έφημερίδα, το βρισκει ταιριαζόμενο με το δικό μας το ζήτημα, αφού το ξαναδημοσιεύει, αφού το θεωρεί «συμβουλή»! Μπορεί νᾶχη άδικο; ο Θεός να φυλάξη! Σπουδαίο λοιπόν το πρᾶμα.—Και βέβαια!

Δεν ξέρω τι θακάνεις αν ήσουν στη θέση μου. 'Εγώ όμως σάν καλός χριστιανός που είμαι, σάν άνθρωπος που θέλω από παντού να ώφελουμαι, το διάβασα με προσοχή το άρθρο εκείνο προς μεγάλη του φίλου μου, και κατόπι και δική μου, εύχαρίστηση.

Πόσο ήθελα να σου το αντιγράψω εδώ, πέρα και πέρα. Χαμένος πόθος! Πρώτο και κύριο δεν είναι μικρό για να το περιλάβω μέσα στο γράμμα μου. Και έπειτα δεν έχω την άδεια της έφημερίδας μας. Θα τολμούσες έσύ να παραδιάσης δικαιώματα άγνωρισμένα; 'Εγώ δεν τολμαμ ποτές μου. Γιαυτό λοιπόν θα σου συνοψίσω το περιεχόμενο δυο μαρτίσων με λιγώτερα λόγια. Φυσικά αυτά δέ μας χρειάζονται. Μας χρειάζεται το συμπέρασμα, που θα βγάλουμε κατόπι.

Το άρθρο όλο ήτανε γράμμα σταλμένο σένα νέο, που άρχιζε, φαίνεται, να συγράφη. Τόν συμβουλεύει, έξορκίζοντάς τον σ' ότι ευγενικώτερο έχει μέσα του ο άνθρωπος, να μη γράφη τη διάλεκτο του τόπου του, της επαρχίας του, που οι άλλοι δεν την καταλαβαίνουν, μα την μά, την κοινή, την παραδεγμένη, που όλοι την έννοούν και όλοι αυτήνε γράφουν. Δέ φαντάζεσαι, φίλε μου, με πόση αγάπη, με πόση τρυφερότητα τάλεγε αυτά του νέου. «'Ολοι μας αγαπούμε την 'Ιταλία, έλεγε. 'Ολοι μας πολεμούμε και θυσιαζόμαστε για τη δόξα της. Και την αγάπη τούτη παντού την δείχνουμε, είτε πολεμούμε είτε δουλεύουμε ειρηνικά, είτε όμιλούμε, είτε και γράφουμε. Κι έγω πόσο τη λατρεύω την πατρίδα μου! Το ίδιο και σύ; Μά τότε κάμε δ,τι κάμουν όλοι. Τότε μην καταστρέφης δ,τι σου κληροδότσει η παράδοση, μη θέλεις να ταράξης καθεστῶτα και πράματα από άπλην ιδιοτροπία. Παραδέξου δ,τι τόσα χρόνια τώρα οι πατέρες μας έχουνε παραδεχτεί και έχουνε εφαρμόσει. Γράφε δ,τι σήμερα γράφει η 'Ιταλία δλη και έννοει, κι όχι την ιδιωματική του τόπου σου γλώσσα, που άλλου δεν την μεταχειρίζονται, δεν την γράφουνε. Τέτοια έλεγε του νέου. Δεν ξέρω αν αυτός έβαλε γνώση. 'Εμείς πρέπει να βάλουμε. Για μες το συμπέρασμα είναι μεγάλο, έξαίσιο, σωτήριο. 'Οριστικά βέβαια δεν λύνει το ζήτημα, σά να πούμε με μια μαχαίριά. 'Εμμεσα όμως, πολλά τα άποτελέσματα. 'Αρκεί να φωτιστούμε, άρκεί να προσέξουμε στα γραφόμενα. 'Αρκεί να παραδεχτούμε την κοινή, τη γλώσσα των βιβλίων, που όλοι τη γράφουμε, όλοι την αγαπούμε, την καθαρεύουσα τέλος πάντων. 'Εννοείς; 'Ο 'Ιταλός συμβουλεύει το νέο να γράφη δ,τι μιλεϊ και καταλαβαίνει, και φυσικά γράφει όλη η 'Ιταλία. Για μες το συμπέρασμα να γράφουμε δ,τι δεν καταλαβαίνει η 'Ελλάδα, δ,τι ποτές της δέ μιλεϊ!

—Μά αυτά είν' αντίθεση! Είναι αντίθετα!—Διόλου. 'Επειδή σου φαίνονται ίσα ίσα αντίθετα γιαυτό είναι συμφωνότατα. Και θα σ'απόδειξω. 'Λέγε με. 'Υπαγόμαστε στους ίδιους ιστορικούς νόμους, που κανονίζουν την άκμή και την παρακμή των άλλων ευρωπαϊκών έθνών;—'Όχι. Ποτές!—Λοιπόν άποτελούμε; έξαίρεση, και σένα μόνο δεν κάνουμε έξαίρεση, ότι τίποτα άπολύτως δεν άφήνουμε χωρίς ναποτελούμε έξαίρεση;—Βεβαίως!—'Όσο έξαιρετικο όντας σε όλα, σε όλα αντίθετοι είμαστε μ'αυτούς. Δηλ. εκείνοι μαύροι, έμεις 'σπροι, εκείνοι μικροί έμεις μεγάλοι, εκείνοι βάρβαροι έμεις πολιτισμένοι, εκείνοι άδοχοι έμεις δοξασμένοι;—Ναι.—Τώρα πρόσεχε να με έννοήσης. Είπες ότι είναι αντίθεση να γράφουν οι 'Ιταλοί δ,τι έννοούν κι έμεις δεν έννοούμεν. Μά η αντίθεση αυτή σχετίζεται κατ' εϋθύν λόγον προς τις άλλες έξαιρέσεις που είπαμε, η κατ' αντίστροφον;—Κατ' αντίστροφον βέβαια.—'Ε λοιπόν! Την αντίστροφον αυτήν αντίθεση πρόσθεσι την στην πρώτη, τί θα βγάλεις;—'Εφαρμογή!—Βέβαια, εφαρμογή και συμφωνία! Κι αν διατάξης κάπως να το παραδεχτής πίσσε στο σπίτι σου και δοκιμάσε μ' άλγεβρικούς αριθμούς. Το ίδιο συμπέρασμα θα έλξης. Και βέβαια! Για φαντάσου να παραδεχούμαστε κι έμεις τις δικές σας ιδέες! Να γράφαμε όπως μιλούμε! Να παραβιάζαμε κανόνες και έξαιρέσεις! Να καταδικάζαμε ολοκληρή ιστορία, παρασμένα μεγάλα και άνάγκυχτες παραδόσεις! Να καταβαίναμε απ' τον πύργο, όπου μάς ανέβασε η εύγένεια και η πατραγαθία στο καλοκάλυβο του βούρκου και της χυδαιότητας! Να σκεφτούμασσε σάν τον λαό, σάν αυτόν να γράφαμε και να όμιλούσαμε!

Δέ μου λές πόσες παράδες κάνει στα μάτια σου ο λόγος; Και δεν κοκκινίζεις διόλου, δεν αίστάνεσαι το παραμικρό, κηρύχνοντας τόν έαυτό σου σκλάβο του; Ζευτιλίζοντας το έγω σου, την άνατροφή σου, την μόρφωσή σου; Τσαλαπατώντας το κύρος σου και άναγνωρίζοντας αυτόν νομοθέτη; λησμονώντας τέλος το ρητό επίς μου ποίν μισεί να σου πω ποίος είσαι;»

Είδες ποτές πρίγκηπα να ντυθῆ, του ζητιάνου τα ρούχα; Είδες και γύφτο να φορήσει καινούριο βραχι; Ούτε το ένα ούτε το άλλο γίνεται. Ούτε οι όμορφες, οι άψηλές ιδέες θα έκφραστούν με χωριάτικη, με βρώμικη, με τσοπάνικη γλώσσα. Ούτε αυτή πάλι θα θρονιστή εκεί που καλοκάθησε η χάρη και η εύγένεια. Μη σε μέλλει.

Μπορείς να χαμογιάς μέσα σου. Μά έγω θα σου δείξω ένα ένα πόσο σάπια είναι τα δικά σας έπιχειρήματα. Βοηθός μου δάχω τις έφημερίδες μας, καθώς σου είπα, και δλη μας την άλλη φιλολογική κίνηση, που καθαρά και έξίσταρα μες δείχνουν τόν δρόμο που πρέπει να τραβᾶμε.

Ποτές μου δεν έλπικα, και στο όρκίζουμαι στην παλιά μας φίλια, ότι απ' εδώ πάλι, απ' τόν σφραγισμένον πα-